
Venäjäksi "Dokument o bezogorotshnoi kapitulatsii Finljandii". Asiakirja on julkaistu Martti Turtolan toimesta 23.12.1993 Seura-lehdessä ja teoksessa, Paavo Friman - Martti Turtola, Mannerheim-kirja, Jyväskylä: Ajatus, 2001. Tämä asiakirja on Hannu Rautkallion kirjasta: Sotasyyllisyyden asiakirjat, sivut 99 - 106.

Suomen ehdotonta antautumista koskeva sopimusluonnos.

Kliment Voroshilovin Saksan ja sen liittolaisten välirauhanehtoja selvittelykomissio 26.6.1944 (13.10.1943) SNTL:n ulkoasiainministeriölle.

1. SOTAEHDOT

A. YLEISET SOTAEHDOT

1. Täten Suomen maa-, meri- ja ilmavoimat, sijainnistaan riippumatta, antautuvat ehdoitta.

2. Suomen hallitus ja ylipäällystö lopettavat tunnin kuluttua tämän asiakirjan allekirjoittamisesta sotatoimet Liittoutuneita vastaan kaikilla sotatoimialueilla maalla, merellä ja ilmassa.

3. Suomen puolustusvoimien ylipäällystö antaa viipymättä Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystölle täydelliset tiedot Suomen maa-, ilma- ja merivoimien kaikkien yksiköiden sijainnista, kokoonpanosta ja varustuksesta, olivatpa nämä missä tahansa, samoin kuin sen liittolaisten sotilasyksiköistä, jotka sijaitsevat Suomen alueella, tai jotka toimivat yhdessä.

4. Suomen puolustusvoimain ylipäällystö luovuttaa Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystölle täydelliset tiedot kaikkien mahdollisten Suomen asevoimien tai sen liittolaisten satamien miinojen, miinaesteiden ja muiden maalla, meressä tai ilmassa liikkumista vaikeuttavien esteiden sijainnista, mukaan lukien Itämeressä, Barentsin meressä, Laatokassa ja Äänisessä sekä muissa vesistöissä olevat miinaesteet.

Miinanraivaus ja esteiden poistaminen tapahtuu Suomen maa- ja merivoimien toimesta Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystön valvonnassa sen määräämän järjestyksen ja

aikataulun mukaan.

5. Tämän asiakirjan tullessa voimaan Suomen hallitus ja puolustusvoimain ylipäällystä sitoutuvat viipymättä kutsumaan Suomeen kaikki muilla rintamalla toimivat Suomen sotajoukot ja riisumaan ne aseista.

6. Suomen alueella toimivat saksalaiset sotilasliittymät ja -osastot on välittömästi riisuttava aseista ja internoitava. Näiden sotajoukkojen päällystä ja saksalaisten esikuntien koko henkilöstö on pidätettävä.

Suomen hallitus ja puolustusvoimain ylipäällystä antavat NL:n puolustusvoimain ylipäällystä kaikien mahdollisen avun näiden sotajoukkojen aseistariisunnassa. Tässä yhteydessä on huomioitava mahdollisuus Suomen asevoimien osallistumisesta saksalaisten sotajoukkojen aseistariisuntaan Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystä vaa-
timuksesta.

Suomen armeijan esikunnissa ja sotilasosastoissa niin rintamalla kuin selustalla olevat Saksan sotavoimien ylipäällystä edustajat tulee välittömästi pidättää ja luovuttaa Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystä.

Suomen hallitus ja puolustusvoimain ylipäällystä kieltävät saksalaisten sotajoukkojen kuljetukset Suomen alueen läpi ja aseiden, varusteiden ja kaikenlaisten muiden tarvikkeiden toimittamisen saksalaisille sotajoukoille sekä niiden huoltamisen paikallisin voimin.

7. Suomen puolustusvoimain ylipäällystä suorittaa kaikkien Suomen maa-, ilma- ja merivoimien aseistariisumisen Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystä määräysten, aikataulun ja järjestyksen mukaisesti ja sen valvonnan alaisena.

8. Tämän asiakirjan allekirjoittamishetkestä lähtien siihen saakka kunnes Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystä on ottanut valvontaansa kaikki Suomen tietoliikenneyhteydet, kaikki radiolähetykset Suomen alueella on kielletty ja Suomen lennätin-, puhelin- ja radioyhteydet muihin maihin katkaistaan.

9. Suomen hallitus ja puolustusvoimain ylipäällystä

turvaavat SNTL:n sotajoukkojen Suomen alueella tapahtuvat kuljetukset rautateitse ja muilla kuljetusvälineillä sekä tarvittavan huollon joukoille.

10. Antautumisehtojen täyttämiseksi SNTL:n etujen turvaamiseksi Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystä – omin asevoimin ja oman harkintansa mukaan – miehittää osittain tai kokonaan Suomen alueen, sen satamat, Ahvenanmaan saariston ja Suomenlahden saaret.

SNTL:n toteuttaa kaikkia miehitysvaltiolle kuuluvia oikeuksia Suomen miehitettyllä alueella.

11. Suomen miehitettyillä alueilla järjestyksen ja rauhallisuuden ylläpitämisestä on vastuussa Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystä. Suomen miehittämättömillä alueilla yllä mainitusta on vastuussa Suomen hallitus.

12. Suomen hallitus sitoutuu toteuttamaan sellaiset lakisäätteiset ja muut toimet, jotka Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystä katsoo tarpeellisiksi tämän asiakirjan ehtojen täyttämiseksi.

13. Suomen hallitus vastaa kaikista miehittämisestä johtuvista kuluista.

B. SUOMEN MAA- JA ILMAVOIMAT

14. Suomen aseista riisutut maavoimien joukot pysyvät niissä kohteissa ja kasarmeissa, joissa ne olivat tämän asiakirjan allekirjoittamishetkellä, kunnes Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystä antaa määräyksen niiden siirtämisestä, demobilisoimisesta tai muusta vastaavasta.

15. Suomen hallitus ja puolustusvoimain ylipäällystä luovuttavat Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystä vaatimuksesta viimeksi mainitulle sen määräämässä aikataulussa ja järjestyksessä kokonaisuudessaan jalkaväen aseistuksen, panssaritorjunta-aseistuksen, tykistön, hyökkäysvaunut, panssarivaunut, panssarijunavaunut, lentokoneet, ilmatorjuntakaluston viestintälaitteineen, kaiken muun aseistuksen sekä kuljetusvälineet, ampumatarvikkeet, miinat ja muut sotilastarvikkeet, jotka kuuluvat Suomelle samoin kuin ne, jotka ovat Suomen alueella ja kuuluvat muille akselivalloille, siinä muodossa, jossa kaikki yllä

luettelut kohteet ja tarvikkeet olivat tämän asiakirjan allekirjoitushetkellä.

16. Tämän asiakirjan allekirjoittamishetkestä lähtien suomalaisia sotilas- ja siviililentokoneita samoin kuin muille maille kuuluvia Suomen alueella olevia lentokoneita kielletään nousemasta ilmaan ilman Neuvostoliiton ylipäällystön erikoislupaa. Mikä tahansa lentokone, joka ilmestyy ilmatilaan ilman tällaista lupaa, katsotaan viholliskoneeksi.

Kaikki tässä kohdassa mainitut lentokoneet miehistöineen ja varusteineen jäävät paikoilleen tämän asiakirjan allekirjoittamishetkellä, kunnes Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystö toisin määrää.

17. Suomen hallitus ja ylipäällystö luovuttavat Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystölle sen määräämässä aika-
taulussa ja järjestyksessä kaikki lentokentät kaikkine laitteineen, varastoineen ja lentokenttävarustuksineen täydessä toimintakunnossa.

18. Suomen hallitus ja puolustusvoimain ylipäällystö luovuttavat Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystölle kaikki maa- ja rannikkolinnoitukset kaikkine aseineen, ampu-
matarvikkeineen, materiaaleineen ja niissä olevine tuotantolaitoksineen täydessä toimintakunnossa sekä linnoitusten suunnitelmat ja pohjapiirustukset, ja turvaavat esteettömän ja turvallisen pääsyn linnoituksiin.

C. SUOMEN SOTA- JA KAUPPALAIIVASTO

19. Suomen hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin, jotta kaikki Suomen laivat ja sukellusveneet, jotka ovat tämän asiakirjan allekirjoitushetkellä Suomen meri- ja sisä-
vesisatamissa, pysyvät näissä satamissa miehistöineen päästämättä miehistöä poistumaan, kunnes Liittoutuneiden nimissä toimiva Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystö toisin määrää.

Kaikki merellä olevat laivat ja sukellusveneet palaavat lähimpään satamaan, missä ne pysyvät erityismääräysten saapumiseen saakka. Tätä määräystä rikkonutta sotalaivaa Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystö pitää vihollislaivana.

20. Suomen kauppa-, kalastus- ja muut alukset sekä minkä tahansa muun lipun alla purjehtivat laivat samoin kuin joki- ja sisävesilaivastoon kuuluvat alukset, jotka ovat tämän asiakirjan allekirjoittamishetkellä Suomen satamissa, on pysyttävä näissä satamissa ja Suomen aluevesillä olevien alusten on välittömästi purjehdettava lähimpään suomalaiseen satamaan ja pysyttävä siellä, kunnes niiden omistussuhteet selviävät ja Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystö on antanut niitä koskevat määräykset.

Tätä määräystä rikkonutta sotalaivaa Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystö pitää vihollislaivana.

21. Suomen puolustusvoimain ylipäällystön alaisena toimivan Saksan merivoimien päällystön Suomen satamissa ja tukikohdissa sekä Suomen merivoimien esikunnissa olevat edustajat on pidätettävä viipymättä ja luovutettava Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystölle.

22. Suomen hallitus ja ylipäällystö luovuttavat Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystölle kaikki sota-, kauppa- ja huoltolaivastoon kuuluvat alukset ja sukellusveneen, vesitasolentokoneet, tekniset laitteet ja merivoimien koko aseistuksen ampumatarvikkeineen siinä muodossa kuin ne ovat tämän asiakirjan allekirjoittamishetkellä kaikkine niihin liittyvine piirustuksineen ja tietoineen.

23. Minkä tahansa lipun alla purjehtivia sotalaivoja ja kaikkia kohdassa 22 lueteltuja aluksia kielletään luovuttamasta toiselle valtiolle.

Kaikki tämän sopimuksen allekirjoittamista edeltäneitä kuutena kuukautena tehdyt suomalaisiin sotalaivoihin ja muihin meri- ja jokialuksiin liittyvät kauppasopimukset, kuten myynti, vaihto, vuokraus, muilla ehdoilla tapahtunut luovutus, ovat mitättömiä. Kaikkia aluksia, joihin edellä mainitut toimet liittyvät, samoin kaikkia ulkomaisiin satamiin piiloutuneita laivoja, pidetään suomalaisina, riippumatta siitä, missä nämä laivat ja alukset ovat tämän asiakirjan allekirjoittamishetkellä. Suomen hallitus ryhtyy kaikkiin tarvittaviin toimiin näiden laivojen ja alusten palauttamiseksi Suomeen ja niiden luovuttamiseksi kohdan 22 mukaisesti Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystölle. Suomen hallitus korvaa palaamatta jäävi-

en sotalaivojen ja - alusten arvon Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystölle.

24. Kohdan 20, 22 ja 23 asetukset koskevat vastaavasti Suomen aluevesillä tämän asiakirjan allekirjoitushetkellä olevia Saksan, Italian ja Romanian aluksia. Näiden alusten miehistö on välittömästi internoitava ja alukset on luovutettava Suomen satamaviranomaisten vartioitavaksi ja huollettavaksi, kunnes toisin määrätään.

25. Kaikki Suomen satamissa olevat Yhdistyneille kansakunnille kuuluvat alukset - riippumatta siitä, onko niiden omistus siirtynyt Suomen kansalaiselle sotasaaliina tai muulla tavoin - luovutetaan viipymättä Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystölle siinä kunnossa, missä ne ovat tämän asiakirjan allekirjoitushetkellä, jotta ne voitaisiin palauttaa omistajilleen. Suomen hallitus kantaa täyden aineellisen vastuun näiden alusten kaikenlaisesta vaurioitumisesta tai hävittämisestä.

II. SOTAVANKIEN PALAUTTAMINEN JA LIITTOUTUNEIDEN SIVIILIVÄESTÖN VAPAUTTAMINEN

26. Suomen hallitus ja ylipäällystö luovuttavat viipymättä kaikki niiden hallussa olevat Liittoutuneiden asevoimille kuuluvat sotavangit Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystölle sen määräämissä kohteissa ja sen antamien ohjeiden ja aikataulun mukaisesti.

27. Kaikki Liittoutuneiden Suomen viranomaisten taholta pidätettyinä tai internoituina olevat samoin kuin orjuutteen tuomitut kansalaiset vapautetaan välittömästi.

28. Suomen hallitus ja puolustusvoimain ylipäällystö sitoutuvat tämän asiakirjan allekirjoitushetkestä alkaen turvaamaan kaikille Liittoutuneiden sotavangeille, pidätetyille tai internoiduille ja orjuutetuille kansalaisille riittävän ravinnon, vaatetuksen, lääkityksen ja asunnon terveystarpeiden mukaisesti.

29. Suomen hallitus ja puolustusvoimain ylipäällystö luovuttavat Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystölle luettelon niistä yrittäjistä ja muista henkilöistä, joille tämän asiakirjan kohdassa 26 mainitut Liittoutuneiden kansalaiset tekivät työtä.

III. SUOMEN SUHTEIDEN KATKAISU AKSELIVALTIOIDEN KANSSA

30. Tämän asiakirjan allekirjoitushetkestä alkaen Suomen hallitus katkaisee kaikki poliittiset, taloudelliset ja muut suhteet akselivaltioiden kanssa. Samasta hetkestä alkaen Suomen diplomaatit, sotilashenkilöt, konsulaattien ja muiden virastojen edustajat näissä valtioissa menettävät valtuutensa ja heidät kutsutaan välittömästi takaisin Suomeen.

Suomen alueella olevia akselivaltioiden diplomaatteja, sotilashenkilöitä ja konsulaattien edustajia kohdellaan SNTL:n hallituksen määräyksen mukaan.

31. SNTL:n hallitus voi antaa määräyksen suhteiden ylläpitämisestä Suomen alueella olevien puolueettomien diplomaattien, sotilashenkilöiden ja konsulaattien edustajien kanssa tai vaatia näiden edustajien poistamista Suomen alueelta samoin kuin määrätä säännöt Suomen hallituksen ja sen edustajien suhteille puolueettomien maiden kanssa.

IV. SOTILASPOLIITTISET EHDOT

32. Suojeluskunnan kaikki osastot ja liittymät sekä Suomen muut vastaavat niin rintamalle kuin selustallekin kuuluvat järjestöt on riisuttava aseista välittömästi.

Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystä määrittelee aseistariisunnan ja aseiden luovuttamisen säännöt. Kaikki suojeluskunnan jäsenet on internoitava.

33. Suomen hallitus lakkauttaa välittömästi kaikki Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystön määräämät järjestöt.

34. Sotasyylliset ja sotarikolliset, joiden nimet mainitaan SNTL:n hallituksen listoissa, Suomen hallitus pidättää välittömästi ja luovuttaa SNTL:n hallitukselle Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystön välityksellä.

35. Suomen hallitus vapauttaa välittömästi kansalaisuudesta ja kansallisuudesta riippumatta kaikki ne pidätetyt henkilöt, joita syytetään myötätunnosta Liittoutuneita kohtaan tai Liittoutuneiden hyväksi.

36. Kaikki akselivaltioiden kansalaiset, jotka sotivat Liittoutuneita vastaan, ja jotka ovat Suomen alueella tämän asiakirjan allekirjoittamishetkellä, on internoitava välittömästi. Näiden henkilöiden asemasta jatkossa päättää SNTL:n hallitus.

37. Suomen hallitus kieltää kansalaisiltaan välittömästi Liittoutuneita vastaan sotivien valtioiden tai puolueettomien valtioiden armeijaan menon.

38. Suomen kansalaisia sekä minkä tahansa muun valtion Suomen alueella olevia kansalaisia kielletään tämän asiakirjan allekirjoittamishetkestä alkaen harjoittamaan mitään toimintaa sellaisten valtioiden hyväksi, jotka käyvät sotaa jonkin Liittoutuneisiin kuuluvan maan kanssa.

39. Tämän asiakirjan allekirjoittamishetkestä lähtien matkustaminen Suomen rajojen ulkopuolelle ja saapuminen maahan kielletään kaikilta ilman Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystön lupaa.

40. Suomen hallitus esittää kaikki SNTL:n hallituksen vaatimat, etenkin asevoimia koskevat arkistot ja asiakirjat. Kaikenalaisten arkistojen, merkintöjen, suunnitelmien tai minkä tahansa muiden asiakirjojen tai tietojen tuhoaminen tai piilottaminen on kielletty.

V. SOTATALOUDELLISET EHDOT

41. Tämän asiakirjan allekirjoitushetkestä lähtien Suomen aseiden, ampumatarvikkeiden, räjähdysaineiden sekä muun sotavarustuksen valmistukseen osallistuvien valtiolisten ja yksityisten yritysten toiminta lakkaa.

42. Kaikki Suomen sotateollisuusyritykset kaikkine valmiine tuotteineen, laitteineen, raaka-aineineen tai muine materiaaliaineineen, suunnitelmineen, piirustuksineen ja pantteineen ym. siirtyvät Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystön valvonnan alaisuuteen.

43. Kaikkien kohdassa 41 mainittujen yritysten työntekijät ja toimihenkilöt pysyvät omilla työpaikoillaan ja Suomen hallitus takaa heille saman palkan, jonka he saivat tämän asiakirjan allekirjoittamishetkellä siihen

saakka, kunnes näiden yritysten tuotanto muutetaan siviilituotannoksi tai ko. työvoimaa käytetään muuhun tarkoitukseen Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällikön luvalla.

44. Suomen hallitus sitoutuu esittämään pikaisesti Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystölle omat ehdotuksensa sotatarviketeollisuusyritysten muuttamisesta valmistamaan tuotteita siviilitarkoituksiin.

45. Suomen hallitus ja puolustusvoimain ylipäällystö ryhtyvät kaikkiin tarvittaviin toimiin, joiden avulla vältetään vaurioittamasta tai tuhoamasta teollisuusyrityksiä, voimalaitoksia, sää- ja radioasemia, rautatie-, tie-, satama- yms. laitoksia, sotatarvikkeita, talouskohteita, varastoja, tukikohtia yms. sekä takaavat valtion tai yksityisten omistaman kiinteän ja irtaimen vartiointin.

46. Suomen hallitus kantaa täyden aineellisen vastuun teollisuusyritysten ja -laitosten sekä muun kohdissa 15. 17. 18. 21. 23. ja 45. mainitun omaisuuden kaikenlaisesta vaurioittamisesta tai tuhoutumisesta.

47. Tämän asiakirjan allekirjoitushetkestä ja sen koko voimassaoloajan Suomen fyysisiltä ja juridisilta henkilöiltä sekä valtion yrityksiltä ja laitoksilta on kielletty kaikenlainen kiinteän omaisuuden (mm. tehtaat, voimalaitokset jne.) myynti, vaihto, vuokraaminen tai luovuttaminen ulkomaiden kansalaisille tai yrityksille.

Kaikki tämäntapaiset vuoden aikana ennen tämän asiakirjan allekirjoittamista kiinteällä omaisuudella tehdyt kaupat katsotaan mitättömiksi ja kaiken tällä tavalla hankitun omaisuuden katsotaan kuuluvan Suomelle.

48. Tämän asiakirjan allekirjoittamishetkestä alkaen ja koko sen voimassaolon ajaksi määrätään Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystön valvonnan alaisiksi:

a) Suomen raaka-aine, jalostus- ja muu teollisuus; b) raaka-ainevarat; c) kaikki viljatuote-, elintarvike- ja rehuvarastot; d) sisä- ja ulkomaankauppa sekä pankkitointiminta; e) koko rautatie-, vesi- ja maantieliikenne sekä siviili-ilmailu; f) viestintäyhteydet kuten posti, radio, lennätin, puhelin yms.; g) painotuotteiden julkaisu, te-

atteri- ja elokuvaesitykset, radiolähetykset ja muut propaganda- ja huvitilaisuudet.

49. Kaikki rahaliikenteeseen, kauppaan ym. liittyvät suhteet tai liiketoimet akselivaltojen kanssa tai näiden hyväksi sekä akselivaltioiden miehittämien valtioiden kanssa lakkautetaan kokonaan.

50. Suomen hallitus sitoutuu Neuvostoliiton sotavoimien ylipäälystön määräämän aikataulun mukaisesti palauttamaan SNTL:oon täydellisenä koko sotatoimien aikana poiskuljetettu omaisuus, joka kuuluu valtiollisille tai julkisille yrityksille ja laitoksille sekä osuuskunnille tai yksityisille kansalaisille, kuten tehtaiden koneet ja laitteet, veturit, rautatievaunut, traktorit, historialliset muistomerkit, museoiden arvoesineet ja muu omaisuus.

51. Suomen hallitus ja Suomen kansa korvaavat Neuvostoliitolle Suomen sotatoimien Neuvostoliitolle aiheuttamat tappiot.

Suomen hallitus ryhtyy Neuvostoliiton sotavoimien ylipäälystön vaatimuksesta korvaamaan ennalta edellisessä lauseessa mainittuja tappioita ylipäälystön määräämässä järjestyksessä, muodossa ja aikataulussa.

52. Liittoutuneille aiheutettujen tappioiden maksamisen vakuudeksi Neuvostoliiton sotavoimien ylipäälystö asettaa takavarikkoon sekä Suomen Pankin että muiden pankkien kultavarannon, ulkomaan valuutan ja muut arvotavarat näiden pankkien esittämien v. 1940 virallisten kirjojen ja dokumenttien mukaan.

Suomen hallitus ryhtyy kaikkiin tarvittaviin toimiin palauttaakseen mahdollisimman pian Suomeen sille kuuluvan, mutta ulkomailla olevan Suomen Pankin ja muiden pankkien kultavarannon, ulkomaan valuutan ja muun arvotavaran.

Tämän asiakirjan allekirjoittamishetkestä alkaen ja koko sen voimassaoloajan kaikenlaiset kauppatoimet edellisessä kohdassa esitetyillä arvotavaroilla on kielletty ja kaikki näistä arvotavaroista Suomen alueella ja ulkomailla tehdyt kaupat välisenä aikana ennen tämän asiakirjan allekirjoittamista katsotaan mitättömiksi ja kaikki tällai-

set arvotavarat, joilla on tehty ko. kauppoja, katsotaan Suomen omaisuudeksi riippumatta siitä, missä nämä arvotavarat ovat Suomen antautumishetkellä.

VI. LOPPUASETUKSET

53. Tämä asiakirja tulee voimaan sen allekirjoittamishetkestä ja se on voimassa siihen asti, kunnes Liittoutuneiden ja Suomen välinen rauhansopimus astuu voimaan.

54. Tämän asiakirjan asetusten voimaansaattamiseksi SNTL:n hallitus perustaa valvontakomission, joka toimii Suomen alueella Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystön alaisuudessa.

55. Mikäli Suomen hallitus tai puolustusvoimain ylipäällystö eivät täytä jotakin tässä asiakirjassa olevaa ehtoa, Neuvostoliiton sotavoimien ylipäällystö käyttää pakokeinoja, joilla taataan ehtojen täyttäminen. Tarvittaessa SNTL:n hallitus irtisanoo tämän asiakirjan, jolloin irtisanominen astuu välittömästi voimaan.

56. Tämä asiakirja on laadittu venäjän ja suomen kielellä, venäjänkielisen tekstin ollessa todistusvoimain ja sen ymmärtämistä koskevissa riitatilanteissa valvontakomission päätökset ovat lopullisia.

57. SNTL:n hallituksen valtuuttamana Suomen hallituksen Neuvostoliiton sotavoimien valtuuttamana ylipäällystön edustajat (allekirj.) Suomen puolustusvoimain ylipäällystön valtuuttamana (allekirj.).